

روستانشینان دامنه های غربی کوههای باغرو

(از دیدگاه اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی)

مولفان

دکتر علی محبی

استادیار پژوهشی، موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج

کشاورزی، تهران، ایران

دکتر مهدی رمضانی

استادیار گروه مهندسی منابع طبیعی - محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست،

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

و عضو باشگاه پژوهشگران و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

1397

سرشناسه

: محبی، علی، ۱۳۵۰ دی

Mohebbi, Ali

عنوان و نام پدیدآور

: روستانشینان دامنه‌های غربی کوههای باغرو : از دیدگاه اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی/مولفان علی محبی، مهدی رضائی.

مشخصات نشر

: قزوین: مرزگستران دانش، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری

: 126 ص.

شابک

: 978-622-99924-1-8

وضعیت فهرست نویسی

: فیا

موضوع

: باغرو، منطقه

موضوع

: Baghru Region

موضوع

: باغرو، منطقه — آداب و رسوم و زندگی اجتماعی

موضوع

: Baghru Region -- Social life and customs

شناسه افزوده

: رضائی، مهدی، ۱۳۵۹ تیر

رده بندی کنگره

: DSR۲۰۷۵/الف ۱۳۹۷۵۴ م۳

رده بندی دیویی

: ۳۱/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی

: ۵۴۵۹۸۹۵

تیراژ

: 300 جلد

www.ketab.ir

انتشارات مرزگستران دانش

انتشارات مرزگستران دانش، قزوین، خیابان هلال احمر، پلاک ۲۵

کدپستی ۳۷۵۱۷-۴۶۱۵۶ تلفن ۰۹۱۲۲۸۱۹۰۵۶

Email: Dmrr30@gmail.com

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1.....	مقدمه
2.....	چارچوب نظری تحقیق
3.....	فصل اول
3.....	مسائل اجتماعی
4.....	1-مسائل اجتماعی:
4.....	1-1- موقعیت جغرافیایی منطقه مورد مطالعه:
4.....	1-2- قتل مهم رشته کوههای باغرو:
5.....	1-3- روستاهای منطقه مورد مطالعه:
6.....	1-4- دین، زبان:
7.....	فصل دوم
7.....	فعالیت های اقتصادی
8.....	2- فعالیت های اقتصادی
8.....	2-1- دامداری:
8.....	2-2-1- نظام دامداری روستایی:
8.....	- دام سنگین در بهار و تابستان:
9.....	- دام سنگین در پاییز و زمستان:
9.....	- دام سبک در بهار و تابستان:
10.....	- رسم "قورد یا جاناوار آغیزین باغلاماق" (بستن دهان گری):
11.....	- دام سبک در پاییز و زمستان:
	- تیمار "پخش نمک" برای دامها: 12
13.....	2-2-2- نظام دامداری رمه گردانی:
13.....	2-2-3- سیستم دامداری مشارکتی (تاراز):
14.....	2-2-4- نظام دامداری عشایری:
15.....	2-2-5- اسامی محلی انواع دامها:
16.....	2-2-6- فضولات دامی:
16.....	2-2-6-1- "قبول" و "کره لیک":

- 17..... 1-2-6-2- سوخت دامی ذخیره شده (قلاق) :
- 18..... 1-2-6-3- "یاپما" :
- 18..... 1-2-7- استحصالی مواد لبنی :
- 18..... 1-2-7-1- شیر دوشی :
- 19..... 1-2-7-2- پنیر گیری :
- 19..... 1-2-7-3- تهیه ماست :
- 19..... 1-2-7-4- تهیه کره :
- 20..... 1-2-7-5- تهیه "شور" (کشک) :
- 21..... 1-2-7-6- تهیه لور (قره قوروت) :
- 21..... 1-2-8- پشم چینی :
- 21..... 1-2-8-1- پشم چینی در بهار :
- 22..... 1-2-8-2- پشم چینی در پاییز :
- 22..... 1-2-8-3- همیاری در عملیات پشم چینی :
- 22..... 1-2- صنایع دستی :
- 23..... 1-2-1- همیاری و تعاون در مرحله "شانه کردن" پشم :
- 23..... 1-2-2- مرحله "ریسندگی" :
- 23..... 1-2-2-1- مرحله "ایبرمک" :
- 24..... 1-2-2-2- مرحله "توولاماق" (چرخاندن) :
- 24..... 1-2-3- مرحله "بویاق" (رنگری) :
- 24..... 1-2-4- مرحله "گلیم بافی" :
- 25..... 1-2-5- درست کردن "لحاف و تشک" :
- 26..... 1-2- کشاورزی :
- 26..... 1-2-1- منابع آبی :
- 26..... 1-2-2- شیوه تقسیم آب :
- 26..... 1-2-3- شیوه تقسیم آب در بین روستاهای منطقه :
- 28..... 1-2-4- شیوه تقسیم آب در بین زارعان یک روستا :
- 29..... 1-2-5- شیوه تقسیم آب دراستخرهای درون و حواشی روستاها :
- 29..... 1-2-6- محصولات زراعی منطقه :
- 30..... 1-2-7- عملیات کشت و کار :

پیشگفتار

خدای را سپاس که توفیق تالیف این اثر را به ما عطا فرمود. پس از سالها کار و اجرای طرحهای متنوع در سطوح مختلف شهرستانی، استانی و ستادیمنابع طبیعی کشور، که حاصل آن درک اهمیت مسائل اجتماعی- اقتصادی در حل مشکلات منابع طبیعی کشور بود، در موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور و دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران مشغول شدیم. با زمینه سازی که رئیس محترم بخش تحقیقات مرتع موسسه مذکور، جناب آقای مهندس محمد فیاض صورت دادند، موفق شدیم از طریق اساتید بزرگوار دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران جناب آقایان دکتر طالب، ازکیا، فیروز آبادی، ایمانی جاجرمی، عنبری، محسنی تبریزی و خانم ها دکتر صادقی و فرضی زاده با مفهوم تحقیقات کیفی به عنوان رهیافت جدید مطالعات اجتماعی آشنا گردیم. پیرو آن بلافاصله تصمیم گرفتیم اولین مطالعه کیفی خود را در روستاهای دامنه های غربی کوههای باغرو، بدلیل نقش ارزنده آنها در تغذیه سفره های زیر زمینی دشت اردبیل و جایگاه ویژه آنها در مسائل اجتماعی - اقتصادی، سیاسی و فرهنگی منطقه ای و ملی، به انجام رسانیم، بدین منظور در مراحل مختلف تحقیق، تکنیک های متنوع کیفی را مورد استفاده قرار دادم. دلیل التجاء ما به سنگر مکتب تفسیر گرایی، قابلیت جمع آوری اطلاعات عمیق نسبت به موضوع، سریع و کم هزینه بودن، نداشتن محدودیت های پرسشنامه، اعتبار بالای روش شناختی و انعطاف پذیری و... آنها بود هر چند تجربه مان نشان داد در بررسی موضوع خاصی که اکثریت افراد به آن اشراف دارند، حضور مشارکت کنندگان بیش از تعداد لازم، بدلیل علاقه مندی اشخاص به ابراز عقاید، امر تسهیل گری را با مشکل مواجه می کند. به هر حال، با تشکیل بیش از چهل جلسه مصاحبه با روستاییان منطقه تلاش نمودیم، دانش بومی آنان را پیرامون جنبه های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی بصورتی جمع آوری، ثبت و ضبط نماییم که کلیه جوانب گفته شده را بطور نسبتاً کاملی پوشش دهد و نتیجه اش کتاب حاضر شد. امید آن داریم رضایت خاطر خوانندگان، دانشجویان، محققان و اساتید بزرگوار را برآورده نموده و این عزیزان، نواقصات احتمالی را به حساب ورود تازه اینجانبان به عرصه مباحثات اجتماعی گذاشته و اصلاحات لازم را، به اینجانبان متذکر گردند.

مجموعه حاضر در سه فصل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و با هدف اصلی نشان دادن نحوه زندگی اهالی و دانش بومی آنان پیرامون مباحث مطروحه تنظیم گردید، امیدواریم مطالب آن در حد خود، توانسته باشد این پیام را به مسئولین امر یادآوری نماید که "مدیریت های دولتی بالا به پایین و عدم توجه به توانایی مردم محلی مانع بزرگی برای جلب مشارکت آنان در اجرای برنامه های مربوطه بوده و شکاف عمیقی بین کارشناسان و پژوهشگران با عشایر و روستائیان ایجاد کرده، نهایتاً شکست طرحها و پروژه ها را بدنبال خواهد داشت" همچنین ذخیره ای برای آخرت اینجانبان باشد. ضروری است به نکاتی چند پیرامون متن کتاب اشاره نماییم :